

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
В ТУРИЗМІ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки РВО Магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент Крупа О.М.

Обговорено та рекомендовано
до затвердження Вченою радою
факультету землевпорядкування
та туризму,
методичною комісією факультету
Протокол №2 від 06.09.2022 р.

2022 рік

Програма вивчення навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень в туризмі” складена для підготовки здобувачів вищої освіти РВО Магістр спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є освоєння практичних та теоретичних методів наукових досліджень у туризмі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета - надання здобувачам вищої освіти уявлень про науку як систему знань і знаряддя пізнання, формування у них цілісних поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження, отримання навиків оформлення його результатів у сфері туризму. Важливо ознайомити здобувачів вищої освіти із світовим та українським досвідом організації й проведення наукових досліджень для підготовки фахівців зі здатністю формувати алгоритм власних наукових досліджень у сфері туризму. Вагоме значення відіграє практичне застосування теоретичних знань, зокрема вміння правильно визначати науково-методичні засади власного дослідження, підбирати відповідні методи дослідження, способи та методи аналізу й представлення інформації та емпіричних даних, що є необхідною умовою кваліфікаційних робіт.

1.2. Основні завдання: теоретична підготовка з питань сутності понять і категорій методології наукових досліджень в туризмі; організація процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; вивчення методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; розробка етапів та форм процесу наукового дослідження; організація науково-дослідної роботи магістрів; вивчення специфіки наукового пізнання, змісту та структури процесу наукового дослідження, оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у сферу туризму; набуття здобувачами м'яких, універсальних навичок "soft skills", яких потребують роботодавці у сфері туризму.

1.3. Вимоги до знань та умінь:

В результаті вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень в туризмі” здобувачі повинні:

Знати:

- суть науки і наукових досліджень в туризмі;
- напрями наукових досліджень в туризмі; основи теоретичних та практичних методів;
- види джерел інформації для провадження туристичних наукових досліджень;
- структуру організації наукового дослідження та головні етапи науково-дослідної роботи;
- вимоги до підготовки та оформлення публікації чи кваліфікаційної роботи;
- принципи побудови наукових доповідей та ведення наукових дискусій;
- засади наукової доброчесності при виконанні наукового дослідження.

Вміти:

- аналізувати актуальні питання розвитку рекреації і туризму та критерії вибору напрямку наукового дослідження;
- виокремлювати головні етапи наукового дослідження та розробляти алгоритм власного магістерського дослідження туристичного об'єкту;
- застосовувати відповідні методи наукових досліджень з використанням сучасних комп'ютерних технологій;
- систематизувати, аналізувати, узагальнювати та представляти наукову інформацію;
- проводити розрахунки для наукового дослідження шляхом застосування різних математичних та статистичних методів;
- презентувати результати наукових досліджень та вести наукову дискусію;
- розробити структуру та правильно оформляти кваліфікаційну роботу;
- впроваджувати результати досліджень у практику.

1.4. Компетенції набуті за результатами вивчення дисципліни

За результатами вивчення дисципліни здобувачами спеціальності 242 Туризм будуть набуті загальні та фахові компетенції, а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК4. Здатність організувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Програмні результати навчання

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН.9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни(анотація)

Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Сутність науки та її функції. Класифікація наук. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Формування вченого як особистості та режим його праці. Туризм як об'єкт наукового дослідження. Туризмологія як напрям наукових досліджень.

Тема 2. Методологічні засади наукових досліджень в туризмі. Місце теорії в наукових дослідженнях. Методологія і методи наукового пізнання. Основні групи загальних методів наукового дослідження. Правила аргументації. Спеціальні методи наукових досліджень. Методи збору та узагальнення інформації. Методи аналізу та синтезу. Методи прогнозування. Методи моделювання. Наукові методи в туризмі.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристичній індустрії. Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів. Структура і призначення наукових документів. Режим доступу до наукової інформації. Принципи збору інформаційного матеріалу.

Тема 4. Організація наукового дослідження в туризмі. Суть наукових досліджень та їх класифікація. Основні етапи в організації досліджень. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження. Основи методики планування наукового дослідження. Стратегії наукових досліджень. Зміст наукових досліджень в туризмі.

Тема 5. Презентація результатів науково-дослідної роботи. Оформлення науково-дослідної роботи. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення. Процес підготовки наукової публікації. Мова та стиль наукового дослідження. Науковий виступ, участь у наукових дебатах. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.

Тема 6. Форми впровадження результатів дослідження у практику та їх ефективність. Необхідність впровадження результатів наукових досліджень. Оцінка ефективності наукового дослідження. Апробація наукових матеріалів. Складання і подання заявки на винахід.

Тема 7. Підготовка і захист кваліфікаційної роботи. Загальні положення щодо вимог підготовки кваліфікаційних робіт. Структура та обсяг роботи. Написання розділів роботи. Оформлення кваліфікаційної роботи. Підготовка до захисту. Захист кваліфікаційної роботи.

Дисципліна вивчається загальним обсягом 3 кредити із загальною кількістю 90 годин, з яких 42 години відводиться на аудиторні заняття (14 год. лекцій і 28 год. практичних занять), 48 год. на самостійну роботу. Передбачається 3 тижневих аудиторних години для денної форми навчання. Курс завершується складанням заліку.

3. Рекомендована література

Базова

1. Берко Ю. А. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації: навч. посіб. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 282с.
2. Кірковська І.С. Конспект лекцій із курсу «Методологія та організація наукових досліджень». Д. РВВ ДНУ, 2018. 52 с.
3. Крупа О.М. Методологія та організація наукових досліджень в туризмі: конспект лекцій. Львів :ЛНУП, 2022. 62 с.
4. Мальська М.П., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
5. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 171 с.
6. Мальська М.П., Пандяк І.Г., Філь М.І. Навчально-методичні матеріали для підготовки кваліфікаційної роботи для студентів спеціальностей 242«Туризм» спеціалізацій «Організація туристичної діяльності», «Міжнародний туризм» та 241 «Готельно-ресторанна справа». Львів, 2019, 152 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Допоміжна

1. Боруцька Ю., Крупа О., Стойко Н. Шляхи еволюції агротуристичних кластерів як перспективного напрямку розвитку туристичної сфери та сільського господарства. *Аграрна економіка*. 2021. Т. 14. №3-4. С. 64-73
2. Крупа О.М., Бугіль С.Я., Погребняк Л.В., Березівська О.Й., Гамкало М.З., Боруцька Ю.З. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності “Туризм” РВО “Магістр”. Львів: Львівський національний аграрний університет, 2022. 52 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Гуроров О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
5. Дидів І., Крупа О. Роль агротуристичних кластерів у розвитку сільських територій. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 5-7 жовтня 2021 р.)*. У 2 т. Львів: ННБК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 266-27.
6. Добронравова І.С., Руденко О.В., Сидоренко Л.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. І.С. Добронравової (ч.1), О.В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
7. Зав'ялова Т.В., Непша О.В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень»: навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.
8. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
9. Липчук В. В., Крупа О. М. Редукція даних у соціально-економічних дослідженнях. *Статистика України*. 2017. №1 (76). С. 15-20
10. Малигіна В.Д., Холодова О.Ю., Акімова Л.М. Методологія наукових досліджень: монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
11. Меліх О.О., Калмикова І.С., Трішин Ф.А., Меліх Т.Г. Чинники регіональної диференціації розвитку туристичної галузі: Географія та туризм: наук. зб. /Ред. кол.: Любіцева О.О. (гол. ред.) та ін. К.: Альфа-ПК, 2019. Вип. 51 – 186 с. - С.123-135.
12. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 220 с.
13. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
14. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. Інтелектуальна власність. 2001. №3.
15. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
16. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
17. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
18. Про пріоритетні напрями наукових досліджень : Закон України від 26.07.2011 № 2623742-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2623-14#n14>.
19. Феномен туризму: розмаїття сенсів: монографія / за ред. О.О. Красноручького, Н.І. Моїсєєвої. Харків: Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с.
20. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. 48с.
21. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Рівне: НУВГП. 2016. 151с.

22. Юринець В.Є. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.
23. Borutska Yu., Krupa O., Stoiko N. Prospects for the development of agro tourist clusters in Ukraine. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму* (м. Львів, 5–7 жовтня 2021 р.). У 2 т. Т. 1. С. 22–26.
24. Mason P. *Tourism Impacts, Planning and Management* / P. Mason. – 4th ed. – London; New York :Routledge, 2020. – 299 p.
25. Mill R.C., Morrison A.M. *The Tourism System*. Dubuque, Iowa: Kendall / Hunt Publication, 2009. 436 p.

Інтернет-ресурси

www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.
www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.
www.ics.org.ua - Інститут конкурентного суспільства.
www.invest.delovoy.com - Інвестиційний експерт.
www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.
<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України
www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.
<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.
<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.
<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.
<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.
<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.
<http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).
<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.
<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.